

Athanas. Nazianf.

riquo adducunt. Unde si Divus Athanasius, & Nazianzenus librum Esther inter libros Canonicos non computant, forte est, quia eorum tempore de eius auctoritate dubitabatur, quod modo non habet locum ob definitionem Ecclesie pro qua statum est.

23. Advertendum tamen est Concilium Tridentinum citatos libros non quomodocunque declarare Canonicos, sed ut ibi exprimitur, integros cum omnibus suis partibus, prout in Ecclesia Catholica legi consueverunt. Adverte, secundum modum loquendi, librum Canonicum dici authenticum; tamen authenticum latius patet, quia una Scriptura confecta à Nosario dicitur authentica, non tamen est Canonica.

QUESTIO III.

Utrum omnes Libri sacri, veteris Testamenti perierint, & ab Esdra fuerint recuperati?

SUMMARIUM.

- 24. Prima sententia, & affirmativa.
- 25. Primum & secundum fundamentum hujus sententia.
- 26. Secunda sententia, & vera negativa.
- 27. Ponuntur illius fundamenta, & n. 28.
- 29. Codices, quos sacri Scriptores suis manibus scripserunt, non extant.
- 30. Non est necesse ut tales Codices extant, abundantius sufficiunt approbati ab Ecclesia.
- 31. Nehemias ex variis regionibus sacros libros congregavit.
- 32. Esdras praedictos sacros Codices correxit, & emendavit.
- 33. Esdras praedictos libros scripsit non antiquis literis Hebraicis, sed aliis denuo à se inventis, & n. 34.
- 35. Salvantur argumenta contraria, & explicantur Paves, & n. 36.

24. Sabellicus, Salmeyron, Senenf.

Feverden. D. Irenaeus, Abulcafi.

Lyra, Sanchez, Tertall, Clemens.

Castro, Baton.

25. 4. Reg. 25.

Prima sententia, & affirmativa. Pugnant pro ea Antonius Sabellicus *Aneclor. 3. Salmeyron tom. 1. Prolog. 5. Quinquag. 1. Can. 4.* Sixtus Senenf. *lib. 1. Biblioth. verb. Esdras*, & *lib. 2. eodem verb. Feverdenti. Annot. 7. super c. 25. lib. 3. D. Irenaeus Abulcafi. ad c. 22. lib. 4. Reg. quest. 12.* & Praefat. ad libros Paralip. 9. 5. Lyra supra *Esdras* lib. 2. cap. 7. Sanchez ad cap. 40. *Ezechielis*, n. 10. citantur pro hac sententia Tertullianus, Clemens Alexandrinus, Eusebius, D. Hieron. Theodoret. D. Basilus, D. Isidorus, quorum verba videri possunt apud Castrum Praefatione in *Isaiam c. 23.* Baron. anno Christi 180. n. 11. Salianus anno mundi 3447. n. 10. & alii.

25. Probatur primum ex 4. Reg. 25. num. 9. & 10. ubi dicitur, Nabuzardan succendit domum Dei, & domum Regis; & domos Jerusalem, omnesque domos combustis igne; ergo exinde verisimile deducitur quod combussit libros. Et confirmatur ex *Esdra lib. 4. cap. 14. n. 20.* ubi dicitur: *Postum est ergo saculam in te-*

nebris, & qui habitabant in eo sine lumine, quoniam lex sua incensa est, propter quod nemo scit qua à te facta sunt. Secundo argumentatur, quia saltem tempore Antiochi Epiphani Regis Aegypti omnes libros combustos esse constat, & vehementi rigore conquirebantur, ut patet ex 1. *Machab. 1. num. 59.* ubi dicitur: *Et libros legis Dei combusserunt igni, sciendentes eos, & apud quem inveniebantur libri Testamenti Domini, secundum editum Regis trucidabant eum.*

26. Secunda sententia omnino opposita negat omnes libros totaliter periisse. Eam tenet Abulcafi. ad 2. lib. *Paralip. cap. 9.* & cap. 25. & licet pro contraria sententia citetur tamen hic explicat suam mentem dicens se locutum fuisse referens aliquorum opinionem; & subdit solos libros existentes in Templo combustos fuisse. Percita Praefatione in *Gen. n. 7.* Bonifacius in *proloquio ad sacram scripturam c. 6. sect. 8.* Torneillus ad annum 3447. Salianus eodem, & etiam anno 3621. Nieremberg. de *Orig. sacrae Scripturae. l. 9. c. 28.* Bacanus in *Analog. c. 1. g. 4.* Leonardus Marius in *Prologom. 9. 3. sect. 1.* Serarius in *Prolog. cap. 12. q. 1. Tena lib. 1. Isagoge diff. 3. sect. 7.* Scalante 1. 5. *Cypri. cap. 23.* Josephus Episcopus Ortolanus ad *cap. 1. lib. 1. Machab. num. 59.* Lahay *Prologom. in Genes. Bellarm. lib. 2. de Verbo Dei:* & ait oppositam sententiam esse omnino improbabilem, & Baronius statim citandus est in hac sententia.

27. Probatur quia Codices sacri nec perierunt tempore Nabuchodonosoris Regis Babyloniae, quando Nabuzardan in Jerusalem omnia devolvit; nec tempore Antiochi Regis; ergo nunquam perierunt. Probatur antecedens quod ad primam partem. In primis quando Nabuzardan, omnia, quae erant in Jerusalem, flammis tradiderit, nulla tunc fit mentio de inflammatione sacrorum librorum, deinde Jeremias eripuit ab incendio arcam, & tabernaculum 2. *Machab. 2. num. 5.* & etiam Jeremias in suis Threnis, valde minutim deplorans miseram conditionem Jerusalem, illius devastationem cum suis muris, ac portis desolatis, suisque viis desertis, deploratque squalem Virginum, puerorum lamentum, matrumque afflictionem, si libri combustis fuissent hoc maxime deploraret. Ezechiel, & Daniel, si vidissent, quod Sanctis libris aliquid periculum immineret, eos sine dubio abscondissent, & Daniel positus in captivitate *cap. 9. num. 2.* facit mentionem de libris Jeremiae, & eodem *cap. num. 13.* de Deuteronomio loquitur. Tandem cum populus esset in ipsa captivitate Regi Cyro, & ei ostensus fuisset liber Isaiæ, qui *cap. 45. n. 1.* multa praedixit de ipso Cyro, ducentis & decem annis ante, ipse natiuitatem, inde libertatem dedit populo cum plenaria potestate aedificandi Templum, cum aliis donis Eldras 2. *cap. 1. à n. 1.* Josephus lib. 11. *Anio. c. 2.* & Baronius tom. 2. anno Christi 180. testatur nullum Auctorem antiquum reperiri qui dicat omnes Codices sacros periisse.

28. Secunda pars probatur, quod sub Antiocho omnes Codices sacri non perierunt. Nam 1. *Machab. c. 3. n. 46.* dicitur Iudaeos in Mafpha convenisse, & jejunasse, librosque legis ibi expandisse;

Percita, Bonifacius, Torneil, Sarian, Nieremb, Bacan, Marius, Serarius, Tena, Scalante, Ortolan, Lahay, Bellarm.

Jerem, 2. Mach. 2.

Daniel. 9.

Esdras 1., Josephus, Batonius;

28.

1. Mach. 3.

1. Mach. 12.

Luc 4. A. Tor. 13. Philo.

Vivarius.

Baton.

29.

Bannes.

Armacan.

30.

D. August.

31.

2. Mach. 2.

Cornelius.

29. Dico primum. Sacrorum voluminum auctographa, sive Archetypus, id est, exemplaria, quae sacri Scriptores propriis manibus exararunt, modo in Ecclesia Catholica non extant, ita Bannes 1. *part. 9. art. 8. dub. 4.* & inde probatur, quia non assignabitur locus, ubi talia originalia extant. Nec contra hoc obstat quod referunt Armacanus lib. 2. de *questionibus Armenorum. cap. 11.* & Senensis lib. 2. *Biblioth. verb. Esdra Pentateuchus*, qui dicitur Esdra Pentateuchum unicum, & oblonga membrana ipsius Esdrae manu, ut Hebraei credunt conscriptum Bononiae in Praedicatorum Coenobio, magna veneratione servari; sed hoc tantum dicitur, ut Hebraei credunt; deinde hoc dat; illud non est originale manu Moysis conscriptum, sed manu Esdrae.

30. Dico secundum, non fuisse necessarium primos Codices in Ecclesia servari. Et probatur, nam eandem auctoritatem habent modo transumpta approbata ab Ecclesia, quae regitur Spiritu sancto, imò si ipsi originales Codices apud nos extarent sine approbatione Ecclesiae, non haberent aliquam auctoritatem, ad res fidei credendas, ut ait D. Augustinus contra Faustum. Deinde quia omnes Doctores non poterant eos ad manus habere, & literas Hebraicas, maxime vetustate contritas legere, ac intelligere.

31. Dico tertio. Esdras, Sacerdotes, & sacros Codices, ac libros ex variis regionibus congregavit, qui à persecutionis flamma evaserunt. Ita expressè habetur 2. *Machab. 2. n. 13.* ubi de Nehemia scribitur: *Construens Bibliothecam congregavit de regionibus libros, & Prophetarum, & David.* Imò in ipsa captivitate Iudaei aliqua legis volumina habuerunt. Sic dicitur citato *cap. 2. num. 2.* Quod Jeremias de dit transmigrantibus *legem, ne obliviscerentur praecepta Domini.* Quod explicans Cornelius à Lapide ibi ait: *Dedit illis legem, prout exemplar Deuteronomii, in quo tota lex à Moysè reperta continetur, vel exemplar totius Pentateuchi, ut illud assidue in Babylone captivi legerent.* Et ait textus *Ne obliviscerentur praecepta Domini.* Confirmatur hæc sententia, idem quod post captivitatem fecit Nehemias, fecit & Iudas post bellum Antiochi, congregare scilicet libros, qui per bellum perierant.

32. Dico quarto. Quod Esdras in lege peritissimus praedictos sacros Codices collectos contulit inter se, & ex gravioribus exemplaribus, & maxime ex illis, quae dara fuerant à Jeremia, aliena quae irreperant emendavit, ac expunxit, & ad vera ac solida exemplaria reduxit omnia, ut in sua primava puritate remanerent. Ita bene colligitur ex citato *Ma-* chabæorum, & ita tenent multi, quos citant, ac sequuntur Nieremb *lib. 4. de orig. sacrae Scripturae. c. 9.* Fr. Anton. à Madre Dei in *Isagogem Scripturae Praelud. 1. dub. 6. § 4. n. 114.* Qui etiam cum Beda in *lib. 1. Esdrae cap. 7.* ac aliis tenet, quod non solum Esdras ad Marginem, sed etiam in ipso Textu, divino Spiritu afflante, aliqua addidit, ut illa verba Deuteronomio 24. num. 10. *Non surrexit al-* tra *Prophetia Moyses* Hæc enim verba non poterunt dici nisi ab illo, qui multo post Moysen vixit, de quo infra.

33. Dico quinto. Quod Esdras Codices sacros à se correctos, ac emendatos magno consilio doctissimorum virorum approbavit, ac scriptum tradidit, non antiquis Hebraicis characteribus, quibus à Moysè sacrae conscripti, sed aliis novis à se inventis ita D. Hieron. in *cap. 9. Ezechiel.* & in Prologo Galeato. Beda in *lib. 1. Esdrae c. 7.* Laurentius Bejerlinch. *Theatrum vita humana littera l. 1. Rua Geterus* quos adducit citatus Fr. Antonius à Madre Dei, n. 115. Joan. de Lahay tom. 1. *Biblia Maxim. in Prolog. sect. 7. cap. 4.* De qua re aliquas rationes adducit, quas rejicit, ac impugnat; cuius rei ea communis est ratio, ut Iudaei omnibus modis à Samaritanis Haereticis, ac Schismaticis separarentur, sicut enim dispari cultu, disparibusque moribus dissociabantur, sic etiam essent divisi literis, ac characteribus: nam Samaritani utebantur à Moysè appositis, & traditis, ut habent citati Auctores.

32. Nieremb.

A. Matte Dei, Beda.

Deuter. 24.

33.

D. Hieron, Beda.

Theatrum vitæ, Rua, Anton, Lahay.

34. D. Hieron.

Ad Argumenta.

35. Ad primum respondetur, quod citato loco *cap. 25. Regum. 4.* nulla fit mentio de combustione librorum; ergo non sunt combusti, ut bene probant fundamenta secundae sententiae; & ut refert Genebrardus lib. 1. *Chronolog. anno 2670.* Moyses antequam moreretur tredecim Pentateuchi exemplaria transcripsit à primo usque ad ultimum elementum; & singulis Tribubus singula dedit, tertium vero decimum Leviticis tradidit, & cum multa veneratione repositum fuit in Templo, & tabernaculo, & regnantibus pessimis Achab, & Manasse, qui ut licentiosius viverent, omnes sacros Codices perire, maxime intendebant; & ideo Levitæ volumen sibi à Moyse

se traditum, alit & profundè absconderunt in Templo, quod postea inventum est anno 18. Regis Josiæ, 4. Reg. 22. à n. 8. quæ inventio tanquam miraculosa est habitæ; & valdè grata fuit Regi, & per illud volumen inventum emendati sunt multi Codices corrupti, qui circumferebantur, ut laxatum haberent modum vivendi homines.

36. Ad confirmationem, ex Esdra, in qua dicitur sæculum positum in tenebris, quia lex Domini incensa, quia contemebatur, & non custodiebatur, vel quia multis, & variis depravationibus corrumpatur, ac profanabatur; & quod omnes libri non perirent, pater ex ipso Esdra lib. 2. cap. 8. num. 1. ubi dicitur, *Dixerunt Esdra scriba, afferre librum legis Moysi: attulit ergo Esdras sacerdos legem coram multitudine: & legit in eo aperte, &c.* si nullus extabat liber, quomodo jubetur afferri librum? Et si omnes perierant, unde eum habuit? Si librum attulit, aperuit, & legit; non ex memoria hæc protulit, sed ex libro in manibus habito; ergo non omnes perierunt, sed aliqui salvi facti sunt. Ad multas auctoritates Patrum D. Athanasii, Hilarii, D. Chrysostomi, Theodoretii præfatione in Psalm. qui dicunt, *Scripturam veterem depravatam tempore captivitatis ab Esdra fuisse restitutam;* quæ solum probant, quod Esdras divino auxilio suffultus, ac humana diligentia Codices sacros dispersos collegit, & à multis depravationibus expurgavit, ac ad suam primævam puritatem reduxit, ac recto ordine inter se ordinavit.

D. Athanasius, D. Hilarius, D. Chrysostomus, Theodoretus.

QUÆSTIO IV.

An aliqui libri sacri fuerant antiquius qui perierint, & modo non extant?

- 37 Prima sententia, & negativa.
- 38 Secundum argumentum ex sacramentis.
- 39 Tertium argumentum ex restauratione per Esdras.
- 40 Quartum, ac quintum argumentum ex libris citatis, ac experientia.
- 41 Secunda sententia, & committis.
- 42 Libri Canonici in duplici possunt considerari differentia.
- 43 In veteri Testamento multi libri perierunt in actu primo, & in actu secundo: in Ecclesia Christi nullus perit in actu secundo.
- 44 Prima pars conclusionis est communis Sanctorum Patrum.
- 45 Liber Henoch fuit literis traditus.
- 46 Catalogus librorum qui perierint in veteri Testamento.
- 47 Multi auctores prædictorum librorum dicuntur Propheta, ac videntes.
- 48 Pars aliqua illorum librorum apud nos est Canonica.
- 49 Solvantur argumenta apposta, & nu. 50. 51. 52. & 53.

37. Stapleton.

Sententiam negativam tenent Stapletonius lib. contra Uvitarum, & Salmeiron

tom. 1. prolog. 9. Can. 4. Probat. Primò, quia Salmeiron. Matth. 24. Christus Dominus, ait Matth. 24. num. 35. *Cælum, & terra transibunt, verba autem mea non præteribunt;* & Matth. 5. n. 18. ait ipsemet Matth. 5. Dominus Christus: *Nota unum, aut unus apex non præteribit à lege, & Isai. 40. num. 8. ait: Verbum Domini manet in æternum;* ergo verba Dei, quæ perierunt, non erant Dei, sed hominum.

Secundò Ad Ecclesiæ dignitatem, ac majestatem pertinet, Scripturarum depositum sibi à Deo datum fideliter, & integerrimè custodire, ac servare juxta illud 1. ad Timoth. 6. nu. 20. *O Timothee depositum custodi.* Et sicut Ecclesia non esset fidelis custos, si unum ex septem Sacramentis, quibus initiatur, & sanctificatur, jacturam fieri permitteret: ita etiam si unum ex libris Canonici, quibus instruitur, regitur, ac gubernatur, amitteret. Tertio, quia Esdras divino afflatu sacros Codices restauravit, ut dictum est superiori questione n. 30 ergo cum de illis libris, quos infra referemus, n. 46. nihil restitit, signum est eos semper habitos fuisse pro Apocryphis, & nunquam ut Canonicos.

Quartò. Nihil ex istis libris citatur ab Apostolis, ac Evangelistis in novo Testamento, cum ex aliis libris, quos ut Canonicos habemus, multa citentur, quod argumentum est eos nunquam fuisse Canonicos. Confirmatur: quoniam libri Canonici veteris Testamenti habentur juxta numer. *Alphabetici Hebraici,* id est viginti duo; atqui si libri infra numerandi in Canone fuissent, quadragesimum numerum excederent.

Quintò Ex larga experientia constat, quod libri, qui ab Ecclesia ut Canonici venerantur, inter multas persecutionum flammæ, ac clades, semper incolomes, & integri salvi facti sunt, & inde esse canonicos optimè probatur. ut superiori questione diximus; ergo à contrario sensu ex defectu hujus permanentiæ benè colligitur libros de perditos non fuisse canonicos. Quod confirmari potest ex his, quæ docet D. Augustinus lib. 18. de Civitate cap. 38. dum ait, quod aliquando Propheta, ut homines historica diligentia scripserunt, aliquando divina inspiratione literis mandarunt; ergo conjecturari potest, quod illa, quæ ut homines scripserunt, perierint, non verò ea, quæ ut divino Spiritu afflata.

Opposita sententia, quod aliqui libri sacri perierint, est certa, & communis, eam tenet Abulens. Exod. 7. quæst. 7. loquens de libro justorum, & de libro Henoch. & 2. Reg. 1. q. 13. & Reg. 4. q. 8. & multis aliis in locis. Rabbanus 2. Reg. cap. 1. Lorca 2. 2. de locis Catholicis, disp. 3. Sanch. 1. Reg. 10. n. 57. & 59. Bellarm. tom. 1. controv. 1. lib. 4. c. 4. Gieserus ejus propugnator ibi. §. Probat deinde Medina de recta in Deum fide cap. 5. Sixtus Senens. multis in locis lib. 2. Biblioth. Rua tom. 1. controv. 1. dub. 7. Serarius in Prologom. cap. 8. q. 14. & 15. Galarza lib. 4. Institut. c. 6. & 7. Lahay tom. 1. in Bibliam Maxim. in prolog. sect. 14. & c. 1. Fr. Anton. à Matre Dei in Isagoge scrip. Præfud. 1. dub. 8. §. 2. num. 121.

Pro hujus rei intelligentia sciendum est libros Canonicos in duplici differentia posse considerari; Primò quoad se, & in actu primo;

mo; alio verò modo, in actu secundo, & quoad nos; illi sunt Canonici in actu primo, & quoad se, qui habent auctoritatem divinam, cum sint dicti à Deo revelante, & apri sunt ut reponantur in Canone; illi autem sunt Canonici in actu secundo, & quoad nos, qui non solum habent auctoritatem divinam, sed etiam repositi sunt in Canone ab Ecclesia, quæ est organum, per quod Spiritus sanctus nobis loquitur, & tunc per ipsam Ecclesiam nobis certo constat de auctoritate divina ipsorum librorum. Hoc posito.

43. Dico, quod multi libri sacri, & Canonici in actu primo, & etiam in actu secundo, qui erant nempe repositi in Canone Hebræorum, qui servabatur in Templo, ut docet D. Augustinus lib. 15 de Civitate cap. 23. perierunt, ut docent Auctores secundæ sententiæ. Quantum verò ad Ecclesiam Jesu Christi, fieri poterat ut aliqua Scriptura Canonica, nempe aliqua Epistola ex Epistolis, ut dicam infra ad quartum argumentum, num. 52. quæ erat in actu primo Canonico, periret; at verò libri Canonici in actu secundo, postquam recepti sunt ab Ecclesia ipsa catholica, & in Canone repositi, facta omni diligentia, totis meis viribus nullum notui invenire, qui perierit, sed omnes divina protegente gratia salvi, & integri consistunt, quo ostenditur summa protectio, custodia, ac tutela, quam Christus habet erga suam Ecclesiam D. Paschasius lib. 12. in Matth. ait: *Capillus de capite vestro non peribit, ut certum faciat, quod nec minimum quidem suorum discipulorum, ac sponsæ suæ Ecclesiæ peribit.*

44. Restat, ut probetur prima pars conclusio- nis, & est expressa D. August. lib. 15. de Civitate Dei, cap. 23. & ait: *scripsisse quidem nonnulla divina Henoch illum septimum ab Adam, negare non possumus, cum hoc in Epistola Canonica Judas Apostolus dicat. Idem habet lib. 18. c. 38. D. Athanasius in fine synopsis. D. Chrysostomus, homil. 9. in Matth. & homil. 7. in 1. ad Corinth. Origen. homil. 1. in Cantico. Tertulianus in Apolog. cap. 22. & lib. de Idol. c. 4. D. Hieronymus in Epist. Cathol. Jude.*

45. Nec contra hoc obstat id, quod Medina lib. 5. de recta in Deum fide, cap. 24. ait; Prophetiam Henoch non fuisse literis traditam, sed traditione habitam, quia Gelasius Papa, in cap. sancta Romana, distinct. 15. recensens libros apocryphos, nullam libri Henoch facit mentionem. Sed contra stat sententia omnium Patrum asserentium Henoch librum scripsisse, ac proinde pro eorum sententia est standum. Gelasius autem Papa non omnium librorum, qui tunc erant apocryphi meminit.

- 1. Liber bellorum Domini, Numeror. 21. nom. 14.
- 2. Liber Justorum Josuè 10. num. 13, & 2. Reg. 1. num. 18.
- 3. Liber Verborum, seu rerum gestarum Salomonis. 3. Reg. 11. num. 14.
- 4. Liber Verborum Regum Juda. 3. Reg. 14. num. 29.
- 5. Liber Verborum Regum Israël, ibidem num. 19.

- 6. Liber Samuelis videntis, 1. Paralip. ultim. num. 29.
- 7. Liber ejusdem Samuelis, 1. Reg. 10. n. 25.
- 8. Liber Narhan Prophetæ, 1. Paralip. ult. n. 29.
- 9. Liber Gaad videntis, 1. Paralip. 29. n. 25.
- 10. Liber Ahia Silonitis, 2. Paralip. 9. n. 29.
- 11. Liber Addonis Prophetæ videntis. ibid.
- 12. Liber Jehu, 2. Paralip. 20. num. 35.
- 13. Liber Hozai, 2. Paralip. 33. num. 19.
- 14. Liber Salomonis tria millia Parabolarum, 3. Reg. 4. num. 32.
- 15. Liber Salomonis quinque millia carminum, seu Canticorum, ibid.
- 16. Liber Henoch Epistola Judæ, n. 14.
- 17. Epistola sanctissimi Parentis Eliæ missa ad Regem Joram. 2. Paralip. 21. n. 12.
- 18. Jeremiæ descriptiones, 1. Machab. 2. n. 1.
- 19. Ioan. Hircani liber dierum, 1. Machab. cap. ult. num. 24.
- 20. Historia Oziæ Regis Juda, quam scripsit Isaias Propheta, 2. Paralip. 26. n. 22. quibus addendi sunt, liber Eldab, & Medab, & testamentum Moysi, & Psalmus unus ultra centum, & quinquaginta, de quibus facit mentionem D. Athanasius in Synopsis; & tamen negari non potest, quod multi ex his libris fuissent Canonici: ergo aliqui libri olim fuerunt in Canone Hebræorum, qui modò non extant.

Minor ex multis probatur, quia multi ex his, qui in prædictis libris citantur, dicuntur, *Propheta videntes,* & scripta eorum dicuntur *visiones.* In visione Addo videntis 2. Paralip. 9. num. 29. quod signum est eos spiritu prophetico, ac Domino inspirante, ac manifestante scripsisse ea quæ videbant; nam verba illa *Propheta videntis visiones,* cum sint scripta in proprio sensu sunt intelligenda, cum aliunde nullum sequatur inconveniens.

Secundò probatur eadem minor. Quia aliqua pars istorum librorum, quæ ad nos pervenit, ut Cantica Canticorum est Canonica, cur etiam non erit Canonica alia pars ipsorum Canticorum, quæ perit, si eam habere- mus. Tertio cum sacra Scriptura nos remittat ad alios libros, ut justorum bellorum Domini, ac Regum, nempe ut illarum historiarum habeamus pleniorum notitiam, ergo eo ipso indicat esse tales, ut integra fides illis sit danda, ac proinde divinam in eis inesse auctoritatem supponit.

Ad primum argumentum, quod verba Dei non præteribunt, non est sermo de ipso verbo Dei materialiter sumpto scripto in papyro, vel libro, sed de verbo formaliter pro suo significato, quod nempe illius significatum, adimplebitur usque ad ultimum jota, aut apicem. Ad illud Isaiæ, *Verbum Dei manet in æternum,* sermo est de Verbo Dei substantiali, quod in æternum permanet.

Ad secundum dicimus, quod semper Ecclesia fidelissimè custodivit depositum sibi à Deo datum. Quod si aliquis liber ex Canonici perit, non fuit ex negligentia Ecclesiæ, sed ob alios fines divinæ Providentiæ, de quo aliqua questione sequenti. Nec est eadem ratio de Sacramentis, ac libris: nam ille modus, est regula vivendi, quæ continetur in uno libro per alium suppletur, ac unumquodque Sacramentum

42. Pro hujus rei intelligentia sciendum est libros Canonicos in duplici differentia posse considerari; Primò quoad se, & in actu primo;